

dokonale a nekompromisně. Ale byly tu jiné síly, jež byly mocnějšími, než jeho myšlenka a víra v ní: mír, program evropské a nejširší mezinárodní spolupráce a solidarity byly odsouzeny, aby podlehly těm, kdož vládli účinnějšími zbraněmi, než Briand a jeho následovníci: proti mezinárodnosti jako cílevědomému programu, který by byl basí politickému i hospodářskému sblížení jednotlivých států, postavil se krátkozraký mezinárodní kapitál se svými egoistickými požadavky, aby přispěl, když ne k porážení, alespoň k oddálení koncepce, která i jemu chtěla prospěti. A internacionála nacionalismů, vidících za svými hranicemi jen své sourodé nepřátele, byla druhou mocí, která přispěla k pádu Briandovy myšlenky, znamenající výstup na další stupeň v ideovém vývoji lidstva.

V úzkých okovech vlád evropských států, kryjících se se státními hranicemi, neměl místa Briandův projekt, snažící se, třeba opatrně a zastíraně, o organizaci režimu federální unie evropské. Neboť boj proti pověře a zděděným fikcím je nejnesnadnějším: z dvacetišesti evropských států pouze Holandsko mělo tolik otevřenosti, zdůrazniti: *«Une conception de la souveraineté qui ne laisserait pas place à l'acceptation volontaire de certaines limitations du pouvoir des Etats devrait.... être écartée comme incompatible avec la nature même des relations internationales.»*

Za těchto okolností ani Briandova činnost v Ženevě nemohla mít tolik úspěchů a být tak dalekosáhlou, jak si především přál Briand sám. Neboť je-li Společnost národů juristicky zvláštním mezinárodním společenstvím, jsou-li Rada a Shromáždění vlastní orgány tohoto společenství, není tomu tak politicky. V Ženevě politické zájmy členů Společnosti národů mohou býti toliko uváděny v menší protiklady, ne však odstraňovány: neboť politicky je Společnost národů zase toliko těmi státy, které v Ženevě konferují: proto znamená neviděti podstatu věci, mluví-li na př. i Romain Rolland *»o tajrlictví Ženevy«*: neboť tato Ženeva je toliko těmi vládami, které též nepochopily Brianda.

Připomínáme-li tu tyto skutečnosti, činíme tak proto, neboť lépe vynikne na tomto pozadí odhodlanost a neústupnost Briandova, hájiti svoji ideu a bojovati pro ni. Briand se nikdy nedal na ústup, ani když byl k němu nucen. Zákulisí květnové zrady versailleské z r. 1931 čeká ještě svého historika, který by ukázal, proč Briand, po své smrti nazvaný tím, kdo jej tehdy opustil, *»francouzským geniem«*, nesměl se státí presidentem Francie.

Jménem Briandovým je dnes vyjádřen politický program: těžko uskutečnitelný, ale ne nedosažitelný. Lze tu býti skeptikem, ne však pesimistou: lepší zítřek, o který Briand usiloval, leží nyní v rukou těch, kteří jej následují: a mezi nimi nesmí chyběti právníků. Neboť juristické vyjádření Briandových ideí bude prvním stupněm k jich konečné realizaci.

Dr. Vl. Jelínek (Bratislava).

Kronika biografická. Při březnových oslavách Joh. Wolf. Goetheho nebylo valně vzpomenuo, že tento poeta laureatus byl vlastně právník. Vystudoval v Lipsku a ve Štrasburku, pak se usadil jako advokát ve Frankfurtu n. Moh. Mezi tím působil jako assesor u říšského komorního soudu ve Wetzlaru (1772). Jak se Goethe sám přiznal, považoval se za juristu prostředního. Tato jeho upřímná konfese nemůže býti nepochybně ani nám na újmu, abychom nevzpomněli na Goetheho jako na slavného příslušníka svého stavu. — 22. března t. r. dožil se sedmdesáti let v Bratislavě advokát Dr. Emil Stodola. Celé československé právníctvo rádo vzpomíná jeho činnosti jak předpřevratové, tak popřevratové. Dr. Stodola, rodem z Lipt. Sv. Mikuláše vystudoval práva v Praze, kde už se zúčastnil politického ruchu v Detvanu, za své praxe jako advokát působil i politicky a kandidoval, třebas marně, do uherského sněmu, a pak přešel do Pešti. Tam začal vydávati i *»Právny obzor«*, jehož první sešity jsou dnes už dosti vzácné, a který takto jeho zásluhou datuje se vznikem už z doby předpřevratové. Svoje

odborné síly věnoval otázkám unifikačním, stejně jako na poli politickém v něm našla československá vzájemnost horlivého zastánce. — V Praze dne 20. března t. r. zemřel emer. advokát Dr. Jan Heller. Narodil se 13. listopadu 1848 ve Vranově u Rokycan, pak byl advokátem v Hradci Králové a r. 1901 přesídlil do Prahy. Od té doby věnoval se literární činnosti a kromě četných studií v Právniku, Gerichtshalle, Zeitschrift f. Notariat a j., publikoval knihu »Základové práva elektriny« a »Svépomocný prodej zboží« a horlivě se zúčastnil redakce »Právníka«.

Ze Sbírky zákonů a nařízení. (Částky 4—15, 1932.) Vládním nařízením č. 7 byla pozměněna ustanovení o ochraně čsl. měny a oběhu zákonných platidel tak, že platidla se budou na příště přidělovati jen podle rozhodnutí nově zřízené komise při ministerstvu financí, složené ze zástupců ministerstev financí, zahraničí, obchodu, zemědělství a zásobování a Národní banky. Jejím předsedou je ministr financí. Podrobnější předpisy pro žádosti vydány vyhláškou č. 8. — Jednotný celní závěrový řád pro labské lodě pozměněn vl. nař. č. 9. — Vyhláškou č. 10 zrušena visová povinnost ve styku se Spojenými Státy Americkými. — Úmluvy o vzájemné právní ochraně a právní pomoci ve věcech civilních i trestních s Litvou vyhlášeny pod č. 11 a 12. Pod č. 13 vyhlášena úmluva s Itálií o vzájemném vydání dokladů a listin, týkajících se příslušníků býv. vojska rak.-uh., kteří se podle mírových smluv stali příslušníky jednoho nebo druhého státu. — Zákonem ze dne 26. ledna 1932 čís. 14 byl ministr financí zmocněn k úvěrovým operacím do výše 1 miliardy Kč, které se mohou státi v cizích měnách a ministr zmocněn, aby zajistil zúrokování a umořování úvěrů sjednaných podle tohoto zákona určitými státními příjmy. — Pod čís. 15 vyhlášena mezinár. úmluva o potírání penězokazectví. — Složení a prodej francovky upraven vl. nař. č. 16, prov. nař. k punčovému zákonu změněno vl. nař. č. 17, celní sazebník změněn a doplněn vl. nař. č. 18, 20, 26, 27 a 36. — Změny úředních názvů míst vyhlášeny pod čís. 19. — Pod čís. 22 vydána vyhláška o statistice péče o chudé a péče o mládež ochrany potřebnou. — Devisová opatření byla pozměněna vl. nař. čís. 21, 24, 32 a 41. — Zákonem ze dne 4. února 1932 č. 23 stanovena byla věková hranice 65 let pro překládání vojenských soudců do výslužby. — Zákonem ze dne 4. února 1932 č. 25 zcizeny některé nemovitosti v Praze. — Teritoriální rozsah smlouvy o právní pomoci s Anglií omezen vyhláškou č. 28. — Obchod brayem upraven vyhláškou č. 29, statistika ulovené zvěře vyhláškou č. 30 a statistika kolektivních smluv vyhláškou č. 31. — Mezinárodní úmluva o reparačním Fondu B v Basileji uveřejněna pod č. 33, smlouva s Dánskem o vydávání zločinců pod č. 34 a úmluva s Itálií o úpravě Musea italských vlastenců na Špilberku pod čís. 35. — Nové lékárnické sazby vydány vl. nař. č. 37 a 38. — Titul odborného lékaře pro zvlášť zřízené lékařské skupiny uděluje po dobrém zdání lékařské fakulty a lékařské komory zemský úřad. Podmínky, zejména určitou dobu praxe, zvláštní přísahu atd. upravilo vl. nař. čís. 39. — Vlád. nařízením č. 40 byla vydána některá ustanovení o spolupůsobnosti orgánů veřejné péče o soudní chráněnce a dobrovolné péče o mládež s poručenskými soudy na Slovensku a Podkarpatské Rusi; jedná se o ohlašovací povinnost obcí soudu podle nesp. zák. č. 100/1931 a o ustanovení poručníků z povolání.

—kg.

K třicátému výročí objevu Hammurabiho zákoníka. Letošního ledna uplynulo třicet let od objevu jedné z nejskvělejších a nejceněnějších památek, jež nám dávný starověk zachoval. V suských zříceninách (hlavní to město starověkého Elamu) objevila de Morganova výprava r. 1902 kuželovitý sloup, 2¼ m vysoký, v základě měřící 190 cm, popsaný téměř úplně klínopisným textem, mimo svou nejvyšší část, kde je relief, a spodek části přední, násilně vyhlazený, čímž původní text vzal za své; význačný člen jmenované výpravy, již tehdy proslulý